

Nro. 35.

A' FELS. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDÉLMÉBŐL.

Adólt Bétsből, Pénteken Majus 2-ik napján
1866-ik évi tizedében.

B é c s.

Választó Fejedelem *Ferdinánd* ö Királyi Fő Hercegsége, igargató Ministere Gróf *Wolkenstein-Troslburg* és fő Kamarássa Hertzeg *Rospigliosi* urak által kísértetvén, *Würtzburg* felé, mostani residentziájába, Aprilis 27-kén innen Bétsből útnak indult, a' hova a' következő napokon gyermekei is, t. i. a' Választó Fejedelmi örökös Princz 28-dikban, a' Princznék pedig 30-dikban utánna indúltak ö Fő Hercegségének.

A' Bétsi Udvari Ujjság' 34-ik darabjából iktatjuk ide a' következő tikkelyt: —

Az Auszriai Monarchiában néhányszatendők-
181 fogva kijött munkák között a' következő

M m

zímü; *Topographisches Postlexicon aller Ortschaften der k. auch k. k. Erbländer von den controlierenden k. a. k. k. Postofficier Christian Crusius*, méltó megkülömböztetést és tekintet érdemel nem csak azért, hogy az által a' postáknak egész állapotjok béli szolgálat éppen így, mint a' kereskedőknek és egyéb efféle levelezést folytató személyeknek foglalatosságaik, 's az útzók is katonaságnak az ő útozás béli plánumaik, útazásaik, igen könnyűvé tétettek; hanem azért is, hogy ez a' munka, az Alsó Auszriai Országglóbiának és a' több tartomány béli Kormányzéseknek segedelmek által, ugy szollván mint egy hivatal szerént való Nemzeti kézi könyvé lett. Minthogy ez a' munka az Auszriai Monarchiában található minden helységneveknek laistromjokat a' belük' sora szerént, azoknak környéki és helybéli rövid leírásokkal egyetemben, magában foglalja, és előadja, hogy minden helység mellett mitsoda fő- és al postahivatalok, postastátziók, levélbészédő helyek, és hány orányi távolságra legyenek; 's minthogy következőképpen az által valamint a' levelezés állapotja, így szintén a' lovas és keres posták által való küldözés is egy általánosan igen sokat nyert; minthogy továbbá kétségen kívül valóvá lett ezen munka felől az, hogy ez, mind a' politikai mind a' katonai Hivatalokra, 's a' Kereskedőkre és mind azokra nézve, a' kik az Auszriai Monarchiában nagyobb levelezéseket folytatnak, igen hasznos és tsaknem elkerülhetetlenül szükséges legyen: mind ezekre nézve nem csak hogy az Alsó Auszriai három Fő Rendek megengedték azt, hogy ez a' munka né-

kick ajáultassék, hanem ennek felette, valamint Ő Cs. és Cs. K. Felsége és Sándor Orosz Császárral, ugy több más belső és külső országi Főjedelmek is, medalliókkal (emlékeztető pénzekkel), órágyűrűkkel, 's nagy meglepedéseknek egyéb ki-
 lentérével, jutalmaztatták meg a' Szerzőt *) A' kül-
 ső és belső kritikus irások is dicsérettel emlékez-
 tek ezen munkáról mindenkor, a' mely már a'
 két utolsó kötetjein kívül egészen kijött sza-
 rentésen, IV Részekben. Az I ső Cseh, Morva,
 és Szézia országokat 2 kötetben, a' II ik Auszriát
 4 kötetben, a' III ik a' két Galltziát 2 kötetben,
 a' IV ik Magyar és Erdély országokat 4 kötetben.
 foglalják magokban, a' mellyek közül a' két utol-
 sók vannak most a' sajtó alatt. Mind ezekhez já-
 rul még egy 4 vagy 5 kötetekből álló lajstrom,
 az egész munkában előforduló nevekről. — Min-
 den darabnak az ára az előfizetőkre nézve 3 For-
 rint; külömben 4 For. 30 kr. A' már kijött 10
 kötetért a' 11 ikre való előfizetéssel, 's a' lajstrom
 két első kötetjeinek árával egygyütt, kell fizetni

*) Ő Cs. és Cs. K. Felsége azon arany medal-
 liához, melyel 1793-ban a' Szerzőt megajande-
 kozni méltóztatott volt, ahoz azután az
 arany lánczat is hozzá adni kegyelmesen mé-
 ltóztatott. — Fő Mált. Eszterházy Miklós
 Ő Hertzegsége egy ritka mesterséggel készült
 és drága orával ajándékozta meg: Károly Ő
 Kir. Fő Hertzegsége pedig az egész tabor
 előtt való közönséges kihirdettetés által té-
 tette az Ő munkáját esméretessé.

37 Forintot, és lehet találni a Csász. Kir. Fő Postá hivataloknál és a Szerzőnél magánál.

Német Ország.

Berlin, April. 15-kén. Gróf Haugwitz és a Kabinetomi titkos Sekretárius Lombard, Párisból vizitza érkezének. A külső dolgoknak folytatását, a mellyek eddig a B. Hardenberg keze alatt voltak, egyedül Gróf Haugwitznek adta által a Király.

A Gróf Haugwitz által Párisban eligazított tárgyaknak valóságos mivoltok felől semmi bizonyos nem tudhatunk. Sok féle változásokról és tserékről beszéllenek, a mellyek még a Német Birodalomnak külömbkülömb tartományai között történni fognának: hanem még most ezek felől nem lehet bizonyos irni.

Magdeburg, April. 17-kén. Azon Anglus portéláknak, a mellyek az *Albis* vizén jöttek felfelé, sok elztendöktől fogva ezen város lévén a Német Birodalomnak délre fekvő részeire való szállítója és küldözöje: ez a foglalatosság egész elevenéget adott ennek eddig. Mostanában úgy látszik, hogy a jelen való változások egyszeriben elvágják városunk élelmének ezen tsatornáját. Ha a Pruszszia és Anglia között való hadakozás valósággal el talál kezdüdni, mint minden jelek mutatják, akkor a Pruszsziai tengeri városok, t. i. Memmel, Königsberg, Dantzig, Elbing, és Stettin is meg fognak szorulni, a mellyek minnyájan egy függében voltak a kereskedeésre nézve Angliával, és kivált 1795-től fogva igen virágzó állapotra jutottak volt. Ha ki üt a nevezett két Statusok között a hadakozás, a tarthatja magát boldo-

gabbnak, a' melyiknek városai és lakosai leg könnyebben és leg több idsig el lehetnek a' másoknak természeti és mesterségi szerzeményei nélkül. — Most erősitik egy Anglus hajós sereg nem soká meg fog a' Balticum tenger' torkánál jelenni. A' Swéd Király' is nagy szorgalmatossággal készítette mind két nemű hajós seregeit, mind azt t. i. a' melly a' nagy tengeren evezni szokott, Linea, Fregát, 's egyéb efféle hadi hajókból, mind pedig azt a' melly csak az ország köziklás partjai mellett való evezetéshez van alkalmaztatva. (Éz az ugy nevezett *Scheeren Flotta*; a' mely azoktól a' közikláktól veszi nevzetét, a' mellyek a' Swédziai partok mellett némely helyen 16 tengeri mértföldnyire is bérúgnak a' tengerre, és azt kivát az idegen hajóknak igen veszedelmessé teszik. Swédziának különös hajókból álló tsoportja van, a' mely ezen köziklás öblökben szokott tartózkodni és vigyázni). Némely közönséges levelek szerént valószággal tudtára adatta a' Swéd Király a' Pruszszus Királynak, hogy mihelyest seregeit a' Swéd Pomeraniai határokra bé küldi, azonnal a' Pruszsziai tengeri városok előtt fognak termeni a' Swéd hajók, és azokat öszis fogják ágyugolyobiszik által rontani.

A' külömbkülömb Német tartományokban fekvő Frantzia seregek még nem készülnek az induláshoz. A' *Norimbergában* szálláson lévő Fr. tsoport számát még 2000-re teszik, és naponként több-több kiíratott fiatalok érkeznek Fr. országból oda. A' vezérek *Marichall Bernadotte*, még nagyobb számú sereggel fekszik *Ansbachban*. Aprilis 20-kán 6000 emberekből álló seregnek mustrá-

ját tartotta *Fürth* mellett, a' honnan estvére bément *Gen*, *Drouettel* egygyütt a' *Norimbergai* theátrumra, melynek alkalmatosságával tiszteletet akartak néki tenni a' város lovas polgárjai, ki mentek volt eleibe, hogy pompával kísérik - bé : de nem fogadta el tiszteleteket.

Nagy Britannia.

London, Aprilis 6-kán. Tegnap a' Királyné palotájában és a' Király' jelenlétében titkos tanats tartatván, nem soká az után ilyen Kabinétomi Rendelés jöve ki az Udvari Ujjságban: —

„Ugy eovén értésre ő Felségének, hogy Pruszus Király ő Fga a' *Hannoverai* Választó Fejedelemségnek kü ömbkülömb részzeit, 's más ahoz tartozó birtokokat, elenséges és erőszakos módon elfoglalt légyen, é olyan hi detést is, tétett közönséggé, hogy az Anglus hajók minden Prusziai és más Északi Europai kü ömbkülömb kikötőhelyekből is ki tiltóttak volna, 's azokba, az ő Britanniai Felség jussainak, hasznainak, 's a' fennálló nemzeti törvényeknek és bévett rendtartásoknak nagy rövidségekkel és megsrontatásokkal ezen kikötőhelyekbe bé ne' eve hessen és azokkal semmi kereskedést ne folytathassanak: —

„Ezekhez képpett méltóztatott ő Felsége a' maga Titkos Tanácsának határozása szerint, megparantsolni, és ezen Rendelés által parantsólja is: hogy az ő Felsége alattvalóinak semmi némű hajók a' Prusziai kikötőhelybe való célózással semmi féle terhet fel ne rakjanak és azok felé ne vezzenek; hogy a' Nagy Britanniai és Irlandiai egygyesült Birodalomnak minden kikötőhelyeiben és öbleiben találtató Pruszus hajókat tartoztas-

sák-le, minden azokon találtató személyekkel és vagyonaikkal egyetemben, olyan vigyázással mindazonáltal, hogy semmi portékában valami kár vagy elidegenítettődés ne essék, &c. &c.

Ezen parantsolathoz képepeftszak Harwicznál nyoltz, Dovernél tizenhét Pruszszus hajót tartoztattak-le vámosaink, a' melly utolsók között egy Dánus hajó is találtatik.

A' *Joreménység*' fokáról tudósítások érkeztek Generális Bairdtól és Admirális Pophamtól Országglószékünkhez, azzal az örvendetes hírrel, hogy a' mitől féltünk, t. i. hogy egy jó erőben lévő Frantzia hajós sereg oda érkezvén 's a' partra egy meglehetősen számú katonasereget kiszállítván, magát ez, *Jansensel* a' Hollandus vezérrel ölfizze tsatolhatná, nem tellyesedett-bé, mint-hogy már Januarius' 16-kán *Jansens* is kapitulált, 's e' fzerént ezen egész Kolonia az Anglusok kezire került. Midön ezen tudósításokkal Hadnagy Dale onnan Anglia felé útnak indittatott, a' *Diadem* 64, *Diomedes* 50, *Léda* 58, és a' *Narciszszus* 30 ágyus, hadi hajóink állottak a' kikötőhelyben. Három linea hajóink a' *Helena* és *Ascensio* nevű szigetek között olálkodnak, olyan czállal, hogy ha Fr. Admirális *Lincoln* valamely elfogott hajóinkat e' táján találná vitetni vagy vezetetteti, tölle elvehessék. Már egy hajónkat fzerentsésen visszra kaptuk ilyen módon; 's nem tudván Admirális *Lincoln* még azt, hogy a' *Joreménység*'-fokát mi birjuk, meg törtszhet hogy több ragadamányait is fogja ide vezetetteti, mint bátorzágos helyre.

Ugy látzik, hogy a' tengernek más pont-

jain is meglehetősen szerentsével teszik 'vadászatai-
ket hajós tsoportjaink. *L'Orient* tiszteiről így irt
Kapitány *Loring* Martzius 30-kán: — „En e. h.
28-kán délelőtti 10 órakor három Frantzia Fre-
gátoknak, a' mellyek az *D'Orienti* kikötőhelyből
éppen kifelé eveztek, a' vezérlésem alatt lévő
Fregátal utánnok eredtem, olyan reménsséggel,
hogy egygyiket vagy másikat közzülöka' többek-
től elválva, megtámadhatom. Estvéli 10 óratáj-
ban el is értem tzelomat, és a' *Nearque* nevű 16
ágyus nemzeti Korvétát szerentsésem elfogtam, a'
rajta lévő 97 emberekkel egyetemben. Öt hónap-
ra kívántató eleség volt rajta.

Februárius 26-kán hasonló szerentsével vág-
ta-el *Hydra* nevű Fregátunk néhány Frantzia
Fregátoktól, midőn éppen Kadixból kiveztek, a'
Furet nevű 18 ágyus Brigget, 's el is fogta.

Nem régiben ismét egy 7 Linea hajókból és
néhány Fregátokból álló hajós seregünk rendelté-
tett és küldetett el az Admirális *Warren* vezérlé-
se alatt a' Jó reménsség' foka 's onnést tovább Nap-
keleti India felé; Admirális *Strachan* pedig Made-
ránál olázkododik olyan czéllal, hogy valamely a'
tájan evező ellenséges hajós seregnek útját áll-
hassa. — A' Generál *Jansens* kapitulálása annyira
val kedvesebb dolog lehet eláttünk, hogy tsak nem
bizonyos jelckből hozzuk ki, hogy *Bonaparte*
Jeromosnak meg kellett Februarius' közepe táj-
ján a' vezérlése alatt lévő 6 Linea hajókkal a'
Jó reménsség' fokánál jelenni, a' melly történet-
től, ha a' *Jansens* kapitulálása előtt eshetett vol-
na, nem kevésbé félhettünk volna.

Az itt Londonban lévő Prinszius Követ Ja-

kobi Ur úthoz készül: az Orosz Követtel ellenben gyakran tanátskozik külső dolgokra ügyelő Miniser *Fox*. — A' Pruszszus zászlók alatt evező és a' tengeren elzélvedve lévő hajóknak szánát, a' mellyeknek elfogdostathatásokat remélhetjük, leg alább 2 ezerre tehetjük, minthogy néhány esztendőktől fogva ezen neutrális zászló alatt leg bátorságosabban eveztek a' kereskedők.

Hánnoverának Pruszszia által lett elfoglaltatásáért nem csak Királyunk, hanem Királyi Hercegeink is felettébb való módon felindúltak, és igen hajlandók a' Pruszsziaival való hadakozásra, a' melly hadakozás azonközben nem másutt, hanem csak a' Pruszsziai kikötőhelyeknél 's annak partjai mellett folytattathatik, minthogy mi mostanában ugy tarthatjuk magunkat, mint a' kik a' száraz Európától egészen elvágattattunk: Pruszszia pedig minket itthon, minthogy semmitengeri ereje nintsen, tellyességgel nem bántathat, ha csak a' *Boulognei* nagy Expeditzióhoz nem tsatólja ő is seregeit, 's azzal egygyütt által nem evez hozzánk.

Aprilis 7-kén ismét egy alkudozást tárgyzó ijetetet hozó Franczia hajót szemlélték meg vizgázóink, a' melly *Boulogne* felől közelgetett *Dover* felé, a' melynek azonnal eleibe menvén egy tsajkánk, papiroffait által vette, és a' *Doveri* Komendánsnak a' tovább való küldés végett által adta.

Hadi Miniser *Windham* a' Parlamentom Alsó Háza eleibe terjesztette April. 6-kán azt a' plánomot, a' mellyen a' hazai védelmeztetése végett már jó ideje hogy dolgozik. Beszédjeaek

summás foglalatra, a' melyet ennek alkalmazos-
ságával elmondott, ennyiben áll: — „

„Én arra fordítottam (ugy mond) főbb figyel-
metességemet, hogy egy valóságos tökéletességgel
bíró armádiát állíthassunk fel, egy armádiát, a'
mely csak olyan emberekből álljon, a' kiknek ne
legyen egyéb dolgok, csak a' hadakozás, a' kik ne
tsináljanak egyebet, 's ne esmérjenek egyéb fog-
lalatoságot az ellenség' megverésénél és öltözere-
tésánál, mindenütt, a' hol csak őtet előtalálják.
Én ennél egyéb armádiára nem bizhatnám a' ha-
zonak védelmezését. A' közlebbi Minisztérium'
ideje alatt szüntelen egy 800 ezer emberekből ál-
ló fegyveres erőről beszéltek nállunk: hanem
igen nevettséges volna egy fokaságot, azért hogy
katona ruhába és fegyverbe öltözött, armádiának
nevezni. Vannak nekünk külömbkülömb öaként
vállalkozott és számos csoportjaink: de a' mel-
lyek nem formálnak armádiát, azért, hogy nem
bírnak azzal a' tulajdonsággal, a' mi szükségeské-
pen megkívántatik egy armádiához, azzal t. i.
hogy egy tesset tehetnének, vagy hogy egygyesi-
tett erővel dolgozhatnának. Egy reguláris armá-
diára kell nekünk fordítanunk egész figyelmataifé-
günket. A' nemzeteknek sorsokat az ilyen regu-
láris seregek szokták meghatározni. Minthogy a'
nemzetek egészfzen (*in massa*) fel nem kelhetnek,
a' magok képiiben seregeket küldenek. Két armá-
diák, a' mellyek számokra nézve kitsinyek va-
lának azon nemzetekhez képeest, a' mellyekért
verekedtek, határozák meg ezeknek sorsokat. Rit-
ka dolog, hogy a' massa valami nagy dolgot tsi-
nálna; csak abban a' mértékben lehet használt via.

ni, mint annak a' földnek, a' melyben vas van, hanem még olvasítás kívántatik hozzá. Abban az esetben, ha a' Frantzia sereg hozzánk k' szállhatna, mitsoda szolgálatot tenne náink 100 ezer olyan emberekből álló sereg a' kik még soha ütközetben nem voltak.

„A' sereget vagy kényszerítés, vagy önként való vállalkozás által lehet gyűjteni. Néink betű szerént való sinormértékül szolgál a' törvény, a' melyhez képeest nem függ töllünk, hogy még azokra néve is, a' kik megérdemlenék, a' Despotáknak módjok szerént, ki fogást tehessünk. Nálunk a' kényszerítés' módja áll, a' melly egy bizonyos taksának volt a' következése, a' melly taksa támadásra indítja az igazságot, és érzékenységet. Meg lehet azonközben, hogy ez a' kényszerítés' módja valaha nálunk is elkerülhetelenné legyen: hanem úgy itélek tsakugyan, hogy mielőltte ezen eszközhöz nyulnánk, előbb próbáljunk meg egyebeket.

„Hogy célunkat elérhessük, szükséges olyan állapotba helyheztenünk a' fegyveres népet, hogy az emberek indittassanak fel az abban való részvételre. A' katonai élet' követő társának kell lenni a' jutalomnak és betsületnek; kívánatossá kell annak tétetödni. Tiszteletessé kell annak mindenek felett lenni a' nép' szemei előtt. Én azt ohj arám, hogy olyan tisztelegessé tehetnök a' katonai állapotot, hogy azok fizetnének, a' kik katonákká akarnak lenni. Az invalidusokra jó gondot kell viselnünk, a' szolgálatban lévöket jól kell taranunk. Nem egész életekre, hanem tsak mintegy 7 éltendöre kell öket le köteleznünk; a'

midőn vagy bőséggel ha kívánnya, vagy ismét kötelezzük-le fizetése' nevelésével. Ilyen esítők által nem soká egy olyan 200 ezereberekből álló reguláris sereget állítunk lábra, a' melybe hazánknek mególtalmazása eránt méltó bizodal-munkat helyheztehetjük —

Batava Respublika.

Hága, April. 12-kén. Eppen indulófélben van az a' Követség, a' mely Országunk egy nevezett Hatalmas Rendjeinek nevekben igen fontos izennettel úszik Páris felé. Mint érthettük, Rendjeinknek néhány napokig tartott tanátskozásaiiban ez a' vélekedés állittatott-meg végezetre, hogy *Bonaparte Lajos* Ptiaczet leszen jobb, Országónkát tenni inkább, mint sem magunkat, a' Frantzia Birodalommal öszsze tsatolni. Ezen kettők között vala Hatalmas Rendjeinknek módjok a' választásra. — Harmintz ezer emberre teszik annak a' Frantzia seregnék számát, a' melly *Utrecht* mellett a' *Zeisti* Lógerben öszsze fog gyülekezni. Azok a' Batalionok, a' mellyek *Hameln* várában voltak és ezen várat közelébről a' Pruszszus seregeknek által adták, már megérkeztek a' Batava Respublika hatáaira.

Török Birodalom.

Konstantzinápoly, April. 1-sőnapján. Minkutánna a' Török Ministerium és az itt lévő orosz Császári Követ Gróf *Italinsky* ur között bizonyos hidegség kezdett volna uralkodni, 's ezen hidegség már igen szembetűnővé kezdett volna lenni: ehhezépeest egy nyilatkozatást oda-bé ezen utólsó a' Portánák, a' melly által eleit kívánta

venni ezen hidegség nagyobbra való nevekedésének, 's lehető kedvetlen következőssáinak.

A' nyilatkoztatásnak foglalata ennyiben áll: Mint hogy a' Portának az Orosz Császári Udvar eránt való megváltozott magaviselate, gyaníthatóképpen bizonyos sugallóknak ezen a' környülálláson fundálódó előadásaikból vehette eredetét, hogy az Orosz seregek némely helyyeken, a' hol t. i. az Orosz Birodalomnak bátorságára nézve azoknak jelenlétek szükségesnek lenni itéltetett, öfzise gyülekeztek: erre nézve bizonyossá tétettetik egész szolennitással a' Porta, hogy az Orosz seregek a' Török Birodalom ellen leg kissebb orosz tzélozással nintsenek, és az Orosz Császári Udvar a' Portával való barátságai Kötésének minden tzikkelyeit pontossággal meg kívánnyá tartani, 's hogy barátságának annál bizonyosabb jelét mutathassa, 's a' gyanakodhatásnak csak leg kissebb alkalmatosságát is elhárítsa, a' Török határszélek mellett fekvő seregeit haladék nélkül vizsiza vonnyá, &c.

A' Porta is hasonló barátságos kifejezésekkel való nyilatkoztatást tétetett ezen jelentésre, a' melynek summás foglalata abban áll: hogy a' maga *neutralitássát*, valamint eddig, ugy ennekutánna is, 's az Orosz Császárral való barátságai Kötésnek minden tzikkelyeit, s is hasonlóképpen pontossan meg tartani, igyekezni fog; 's mind azok a' fegyveres készületek, a' mellyeket tétetni képtelenítettik, egyedül csak a' támadóknak megzaboláztathatásokra tzéloznak.

Harmadixori Hirdás.

Bizonyos Katholika hiten lévő Fejer személy

különös szerentséjének tartja a' Nemesi rangban lévőeknek, 's az érdemes közönségnek értésére adni, hogy tehetségeit, (talentomait) a' köz jó használtatására önként ajánlhatja. Oktatását ezen következő tárgyakban fogja folytatni. 1) Az Olvasásban, írásban, és számveté ben — 2) Fejér ruha varrásban és megjelelésben — 3) Valogatott kötésben (szikkelésben) és páltza kö ö kézfittésben — 4) Sokféle Retze kötésben (Hálókötésben) — 5) Himezésben (mesterséges kivarrásban) és Tamborirozá ban — 6) A' Fejérmunkákuk különbözőkülömbfélé ált: előzésében (Weisdurchbrochene Arbeit von verschiedener Art) — 7) A' Piano - Forte verének fundamentomos tanításában. — Az illendő élés modjára (kofztra) szállásra főképpen pedig a' jó nevelésre különös figyelmét fordítja és az említett személyek.

Ha aka-melly Vallásbeli Nemesi Rangból valóki Kisasszonykáját; az érdemes Közönségből pedig Leánykáját a' fellyül említett tárgyakban kívánná taníttatni, ne sajnáljon a' Verözei Titkoltetes Predikátorral *Molnár Ferentz* Ural a' ki ezen dolog végett, meg keresttetett bővebben értekezni. A' levelet p. Vázt kell Postára utafittani.

Másodszori Híradás.

Vendégfogadók' Arendába botsáttását illető

Híradás.

Gács mezővarosban Losontzhoz közel Nógrád Vármegyében, a' hol Sókázson és Postán kívül, még egy Cs. Kir. szabadsággal felállittatott közönséges és sinom posztó Fábrika is vagyon, a' mely ott helyben sok száz körülbelől pedig sok ezer kezeket tart fonnivaló munkával. G. tról osztatván azoknak ki a' gyapjú, — ezen városkában van.

nak két Vendégfogadó, a' mellyeket a' Gr. Forgácsné ő Nga uradalma béli tífzség árendába ad ki. Az egyik Vendégfogadóban, a' Német városban, felyül öt vendég szobája és egy tágas tántzháza van chasztartozó benyílókkal egygyütt, úgy hogy abban Vándorló Nézőjátékosok is járhatnak mint egy kis Nezőjátékzínben — vagy Teátromban. Földszint van egy Kavéház 's abban egy biliárd, Bormérszoba, három más szobákkal és két konyhával együtt Vendégfogadás számára valók, Istálló 12—14 lóralaló, szín, Pintze 100 akó borralaló, egy kertel együtt ott a' háznál, mind ezek köből építve 's a' tűz veszedeleme ellen is bátorságba helyheztetve. — A' másik Vendégfogadó a' városnak Tót részében esik, és egy bormérső 's ivó házból, egy lakószobából konyhából és pintzéből áll. — Továbbá Halics nevű szomszédfaluban és Losontz felé az ország útban is van egy köből épült Vendégfogadó, mellyhez a' nagyobb pintzék a' Várban vagynak. — A' serfözöt és a' pálinka mérést Zsidók bírják árendába és így ez az árenda csak a' bormérésre terjed ki. — Legjobban szeretné az Uraság, ha az a' ki ezeket árendába kivenné tulajdon termését méretné ki, hogy így a' lakosoknak annál inkább eleget tehetne, 's maga hasznát is jobban előmozdítaná. — Az árenda kezdete a' jövő Sz. Mihály napjától számlaltatik 's három ezrtendőre adatnak ki a' Vendégfogadók. Bővebb tudósítást adhat ezekről Pesti Polgár és Kereskedő *Liedemann Samuel* Ur, vagy a' Földes Uraság Gácson, a' híknél az árendálni kívánók magokat Május 15-ikéig legfeljebb is jelenteni ne terheltessék.

Tudósítás Erdélyből.

A' Kolosvári Reformatum Kollegyom Typographiája' árendában való adattatásának módja aránt fel tett Jegyzések.

A' Kolosvári Reformatum Kollegyom Typographiája, a' hol vagon egy jó tágas betűszedő, és nyomtató műhely, két lakó jó szoba, egy bolt, és egy betű öntő műhely, mindené e Deák, Magyar, Német, Görög, és Sido öntött betűk, két nyomtató sajtók, a' betű szedéshez, öntéshez, és nyomtatáshoz tartozó minden némű eszközök és készületek, alkalmas tágas Udvarral, Pintzével, különös konyhával, kuttal és kerttel együtt, közönségesen tartandó licitatio által, a' többet ígérőnek ki adattatik hat esztendőkre árendába. A' mely kotyavetyélés a' közelebb jövő Juniusnak 14 ik napján Kolosvárat fog tartattatni. Az árendában való ki adásnak feltételeit Bétsben a' Magyar Kurirt iróinál és ki adóinál, Budán a' Kir. -Universitás Calcographusánál Bikfalva Falka Sámuel Urnál, Debretzenben Tiszt. Prof. Sárvári Pál Urnál, és Kolosvárat a' Reform. Kollegyom Elöljáróinál meg lehet látni.

H i r a d á s.

Paczkó Ferencz József Pásonyi és Pesti Cs. és Kir. privilégiált Könyvnyomtató Urnál, a' következendő új könyv találtatik, úgymint: Vasárnapokra készítettett Egyházi Beszédék, mellyeket Németből nemzeti nyelvünkre fordított, és nyelvvel hirdettett és most közre bocsátott P. Innocentius Török, Szerafikus Sz. Ferencz Rendén lévő Magyar Országai B. Afzszony Provinciájának Tagja, Első Elztendő, 2 Réz. Az ára 8 forint.